

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 3 juli 2014

MEDITATIE

Reisgebeden in de woestijn

VAN DE REDACTIE

De Saambinder zal **niet** verschijnen op **31 juli a.s.**

Het nummer van **24 juli a.s.** zal dus voor **twee weken** gelden.

Het boek Numeri beschrijft een gedeelte van de woestijnreis van het volk Israël. Het voortreizen verloopt onder Gods leiding. Ordelijk trekken de stammen op. De priesters die de ark dragen volgen de wolkkolom. Bij het reizen en rusten wordt gesmeekt om Gods bescherming.

Over die twee reisgebeden in de woestijn gaat het hier. Tijdens de woestijnreis gaat de ark voorop. God bepaalt het reisplan. Waar de wolk heengaat, volgt ook de ark. Zo speurt de ark een rustplaats uit in de woestijn. Daardoor is het woestijnvolk nooit zonder gids. Ook wij allen, jong en oud, reizen door de woestijn van deze wereld. We zijn

Het geschiedde nu in het optrekken van de ark, dat Mozes zeide: Sta op, HEERE, en laat Uw vijanden verstrooid worden en Uw haters van Uw aangezicht vlieden. En als zij rustte, zeide hij: Kom weder, HEERE, tot de tienduizenden der duizenden Israëls.

Numeri 10:35-36

onderweg naar een eindeloze eeuwigheid. Die reis gaat ook tijdens onze vakantie door. Hebben we in deze woestijn van het leven al een Leidsman? Ook Gods kinderen moeten tijdens hun pelgrimsreis trekken van legerplaats naar legerplaats.

Ze ervaren dat hier het land der rust niet is. Maar als gezien mag worden dat de ark - God in Christus - voorop gaat, is de woestijn toch begaanbaar. Wanneer de ark optrekt, bidt Mozes voor het reizende woestijnvolk. Als een vader heft hij zijn handen op tot God: Sta op, HEERE, en laat Uw vijanden verstrooid worden en Uw haters van Uw aangezicht vlieden. Als een nietige sterveling doet Mozes een beroep op Gods kracht: 'HEERE, als U opstaat en verder trekt, staat U dan ook op over ons. Betoon dat de ark een beeld is van Uw macht. Wees gereed tot onze hulp.' Als een ootmoedige smekeling houdt hij God Zijn eigen Naam en zaak voor: 'Zou U willen laten zien dat Uw Naam is HEERE? Onze vijanden zijn toch Uw vijanden? Laten Uw haters dat toch merken en wegvlugten van Uw aangezicht.' Het volk Israël heeft veel vijanden in de woestijn. Denk aan

de Amalekieten bij Rafidim, die het volk verraderlijk hebben aangevallen. Straks zal er tegenstand worden ervaren van de Edomieten, die de kinderen Israëls de doortocht weigeren. Sihon de koning van de Amoritien en Og de koning van Basan zullen bij de grenzen van Kanaän de strijd met Israël aanbinden. Blijft dit reisgebed voor het zwakke volk dan niet nodig?

Ook wij moeten dit gebed leren bidden in ons leven. Wat zijn er veel vijanden die het op onze ondergang hebben gemunt. De duivel spant zich in om ons mee te slepen naar het verderf. De zonde verleidt en de wereld trekt af. Dat gebeurt ook in de vakantietijd. Hoe nodig daarom het reisgebed: 'Sta op, HEERE, leid ons niet in verzoeking!'

In het leven van Gods volk begint vanaf het uur van de wedergeboorte de geestelijke strijd. De grote tegenstander satan houdt niet op om aan te vechten. Daar komen ook nog vlees en wereld bij. De weerloze strijders moeten doorleven dat ze van zichzelf zo zwak zijn dat ze niet een ogenblik kunnen bestaan. Maar in die strijd komt de grote Voorbidder, de Meerdere van Mozes, hen te hulp.

Hij leeft altijd om voor Zijn krachteloze volk te bidden. Hij houdt Zijn opgeheven handen de Vader voor. Daarom is dat machteloze volk in Christus meer dan overwinnaars. Is dat geen troost? Het gebed is niet alleen nodig bij het reizen, maar ook bij het rusten in de woestijn. Als de ark stilstaat en het volk zich legert, wordt er weer gebeden. Mozes slaat zijn ogen naar boven: Kom weder, HEERE, tot de tienduizenden der duizenden Israëls. Het is zijn hartelijke begeerte: 'Mogen we bij het neerdalen van de wolk en het rusten

Inhoud

- 1 Reisgebeden in de woestijn
- 2 De leeruitspraken van 1931 (3)
- 3 Stem uit het verleden
- 4 'Zoudt gij voor uzelf rust en vreugde zoeken?' (5)
- 5 Even maar...
- 6 U vraagt...?: Financiën
- 7 CGK-rapport Homoseksualiteit (7)
- 8 'Ons klein Nederland tot hiertoe gespaard' (2)
- 9 Zending als opdracht van de Koning van de Kerk
- 10 Het eenzijdige Godswerk
- 10 Boeknieuws
- 11 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 12 Kerkdiensten

van de ark Uw nabijheid ervaren? Als wij hier blijven, wilt U hier dan ook blijven? We kunnen niet zonder Uw bewaring.' De gevaren voor het rustende volk zijn niet minder dan bij het reizen. Er zijn vijanden buiten het leger, maar er zijn er ook zoveel binnen het legerkamp. We lezen van ontevredenheid over het manna en van opstand tegen Mozes' wettig gezag. Er is ongeloof en hardheid, ontucht en verdorvenheid. En daarom is bij het rusten de bede zo dringend nodig: 'Kom weder, HEERE!'

Rusttijden zijn gevaarlijke tijden. Dat geldt ook van de vakantietijd. Het lijkt vaak of er dan wat meer mee door kan. Laat het daarom ons gebed zijn: 'Heere, bescherm ons, ook bij het rusten.' Gods kinderen weten dat een tijd van rust vol gevaar kan zijn. David valt tijdens een rusttijd zeer diep in de zonde. Daarom heeft Gods kind voortdurend de grote Voorbidder nodig, Die bidt: 'Heilige Vader, bewaar hen in Uw Naam.' Mozes vraagt of de Heere komt tot de tienduizenden der duizenden Israëls. Dit ontelbare miljoenenfolk is hulpeloos als God hen niet beschermt. Matthew Henry zegt: 'Deze duizenden zijn nullen, God is het cijfer.' Zonder het cijfer 1 hebben de nullen geen betekenis.

Dus zonder die ene God is het volk niets. Dat heeft Israël ervaren bij het rusten aan de grens van Moab. De leugenprofeet Bileam wordt ingehuurd om het volk te vloeken, maar kan de duizenden van Israël alleen maar zegenen. De Heere legt Zijn beschuttende hand over Zijn volk. Niets kan hen schaden. Onze levensreis verloopt alleen veilig als we onder Gods leiding mogen verkeren.

De grote vraag is: Horen we bij Gods onderdanen of bij Gods tegenstanders? Smeek of de Heere ons van een vijand een vriend maakt. Er is nog plaats bij de tienduizenden van Zijn volk!

Deze reisgebeden zijn onmisbaar tijdens de pelgrimsreis van Gods kinderen. Van dit weerloze volk in de woestijn geldt het, ondanks alle strijd en onmogelijkheid:

*Zij gaan van kracht tot kracht
steeds voort;*

*Elk hunner zal, in 't zalig oord
Van Sion, haast voor God verschijnen.*
(Ps. 84:4)

Want de grote Voorbidder leeft!

Sommelsdijk,

ds. S. Maljaars

spreken, hoewel vaststaat dat de verbonden in wezen een zijn.

Een andere bezwaarde onder de predikanten, zo vermelden de notulen, is ds. H.A. Minderman. Zijn bezwaar betreft de derde leeruitspraak. Hij wil Christus wel als het Hoofd van de gemeente zien, maar niet als het Hoofd van het genadeverbond en beroept zich daarbij op Kolossenzen 1:18 en Efeze 4:15 en 5:23. Ds. Kersten wijst in een reactie met klem op Romeinen 5:12-19, waar de tweede Adam voortdurend tegenover de eerste Adam wordt gesteld, en stelt van daaruit dat Christus ook het Hoofd van het genadeverbond is, zoals Adam dat van het werkverbond was. Een verbond wordt tenslotte toch altijd met een hoofd gemaakt. In de notulen staat te lezen dat de derde leeruitspraak in zoverre wordt toegestemd, dat er vrijheid gelaten wordt omtrent de uitspraak: Christus, Hoofd van het Genadeverbond.

Uit het bovengenoemde blijkt dat de zes leeruitspraken op de predikantenconferentie uitvoerig aan de orde zijn geweest. Stuk voor stuk zijn de uitspraken tegen het licht gehouden en besproken. De grondige bespreking op deze conferentie heeft duidelijk voorbereidend gewerkt voor de uiteindelijke synodevergadering. Er was dus sprake van rijp beraad, ook al beweerden latere opponenten het tegendeel.

Generale Synode van 27 mei 1931

Als op 27 mei 1931 de Generale Synode samenkomt, is er een duidelijk waarneembare sfeer van eensgezindheid. Ds. Kersten spreekt in De Saambinder zelfs over een vriendschappelijke sfeer. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. G.H. Kersten, preses, ds. J.D. Barth, scriba en ds. J. Fraanje en ds. R. Kok, assessoren. De bespreking over het verbond der genade verloopt zonder problemen. Na de bespreking worden alle punten nader uitgewerkt, opnieuw geformuleerd en uiteindelijk met algemene stemmen aanvaard. De leeruitspraken van 1931 zijn een feit. Ds. Kersten schrijft in De Saambinder van 28 mei 1931 dat de gemeenten zich erin mogen verheugen dat de oude, gereformeerde leer inzake het Genadeverbond in haar Synode met eenparigheid is bevestigd.

Rust vanbinnen, kritiek vanbuiten

Met de leeruitspraken van 1931 heeft de Generale Synode de Gereformeerde Gemeenten, wat haar theologische

3

De leeruitspraken van 1931

Ondanks dat de kerkenraad van Dirksland haar bezwaar tegen de kerkordelijke gang van zaken heeft ingetrokken, blijft de predikant van Dirksland, ds. A. de Blois, inhoudelijke bezwaren houden. Een te radicale uitsluiting van de gedachte dat er drie verbonden zouden zijn, valt hem zwaar. Is het wel terecht om de scheiding zo scherp te trekken, temeer daar er altijd al verschil van gevoelens over deze zaken is geweest?

Ds. De Blois en ds. Minderman

De bezwaren van Ds. De Blois worden serieus genomen. Zo krijgt hij bijvoorbeeld op de predikantenconferentie van 27 januari 1931 in Rotterdam ruimschoots gelegenheid om zijn visie op de zaken uiteen te zetten. Uit de definitieve formulering van de eerste leeruitspraak blijkt dat er een

Ds. G.H. Kersten

duidelijke welwillendheid was vanuit de vergadering ten opzichte van ds. De Blois. Door in deze uitspraak afzonderlijk te spreken over het verbond der verlossing en het verbond der genade heeft men tegemoet willen komen aan zijn bezwaren. Zo is er toch ruimte gelaten om van enig onderscheid te

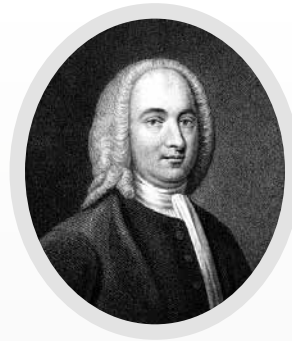
beginselen betreft, duidelijk op de kaart gezet. Het was een signaal naar binnen, maar ook naar buiten. Intern brachten de leeruitspraken een grote mate van stabiliteit in het kerkelijk leven. In een interview in oktober 2004 zegt dr. M. Golverdingen: 'Tussen 1931 en 1941 is er geen rimpeling van betekenis geweest. Dat was een periode van rust en geestelijke bloei'.

Echter, aan de andere kant van de kerkmuur verliep het anders. Daar hebben de uitspraken heel wat tongen losgemaakt en heel wat pennen in beweging gebracht. Vooral de pen van dr. Woelderink was scherp. Hij noemde het een daad van overmoed. Dr. Woelderink trok daarbij een parallel met de Gereformeerde Kerken die in 1905 eenentwintig woorden uit artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis tussen haakjes hebben gezet. Woelderink zegt daarvan het volgende in "Verbond en bevinding": 'Zoals de Gereformeerde Kerken toen geoordeeld hebben, dat zij in zulk een mate de Gereformeerde Kerken van ons vaderland vertegenwoordigden, dat zij gemachtigd waren, afgezien van de Gereformeerde gezindheid buiten de grenzen hunner kerk, die aloude belijdenis dier kerk in een bepaald onderdeel te herzien, zo hebben de Gereformeerde Gemeenten blijkbaar ook geoordeeld, zozeer de Gereformeerde Kerk dezer landen met haar Drie Formulieren van Enigheid te vertegenwoordigen, dat zij gemeend hebben aan die belijdenis enkele verklarende artikelen ten opzichte van een bepaald leerstuk te mogen toevoegen. De vraag is toch gepast, of een dergelijke verklaring, die aan een belijdenisgeschrift gelijk is, niet meer van overmoed dan wel van moed getuigt. In elk geval is het duidelijk dat de leraren der Gereformeerde Gemeenten niet enkel aan de drie oude belijdenisgeschriften gebonden zijn, maar ook instemming moeten betuigen met deze artikelen, die men als een vierde belijdenisgeschrift kan aanmerken. Daardoor is de samenwerking met andere kerkformaties eigenlijk onmogelijk geworden, tenzij deze bereid worden gevonden ook deze artikelen te onderschrijven. De inhoud is van die aard, dat wel geen enkele kerk zich daarvoor lenen zal'. In een volgend artikel zullen we deze reactie van Dr. Woelderink tegen het licht houden.

(wordt vervolgd)

Sliedrecht,

ds. A.T. Huijser

Ebenezer Erskine
1680-1754

De omhelzing van Christus

De omhelzing van Christus veronderstelt noodzakelijk de kennis en overtuiging van onze verloren staat door de wet, of het verbond der werken. Maar het sluit ook een kennis van Christus in, als het gezegende middel, waar God voor gezorgd heeft. Hiervan ligt zoveel in de eigen natuur van het geloof, dat het gewoon met de naam van kennis genoemd wordt. Deze kennis is niet alleen maar een speculatieve kennis van Hem, die door uitwendige openbaring of algemene verlichting verkregen wordt, want er zijn veel geleerde ongelovigen! Maar het is een inwendige zaligmakende kennis van Hem, die door de Geest der wijsheid en openbaring komt, en die de uitwendige ontdekkingen van Jezus Christus in het Evangelie vergezelschap. Dat is een waar geloof! God brengt als het ware, een venster in het mensenhart, dat eerder als een kerker van helse duisternis was. Hij doet daarin een straal van zaligmakend, vernederend en overwinnend licht schijnen. Zo wordt de ziel uit de duisternis tot een wonderbaar licht overgebracht.

Dit licht wordt het licht des levens genoemd omdat daarin, en daardoor, een nieuw levensbeginsel in de ziel wordt geplant. Dit omhelzen van Christus sluit ook in een vaste toestemming van de ziel aan het geopenbaarde Evangelie, betreffende Christus Jezus. Zodat de ziel niet anders dan met Paulus zeggen kan: 'Het is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken.' Nu, deze toestemming van de ziel aan de openbaring van het Evangelie, is niet alleen een historische toestemming, die alleen op het getuigenis van de mens rust, maar het is een toestemming die gegrond is op het getuigenis van God, aangaande Christus in het Evangelie.

Daarom wordt die ook genoemd: 'een aannemen van Gods getuigenis en een verzegelen dat God waarachtig is.' Het zaligmakend geloof zal zich op niets minder wagen dan op de geloofwaardigheid en gezag van God Zelf. Zo spreekt de HEERE, dit is de grond en reden van de toestemming van de ziel. Dit is een veel vaster fundament dan hemel en aarde: 'want de gedaante van deze wereld gaat voorbij, maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid. Want gerechtigheid zal de gordel Zijner lendenen zijn, ook zal de waarheid de gordel Zijner lendenen zijn.' Zodat Hij even spoedig zal ophouden God te zijn, als Hij na zal laten om Zijn Woord te vervullen, dat door Zijn eed bevestigd is; 'die de twee onveranderlijke dingen zijn, in welke het onmogelijk is dat God liege.'

Ebenezer Erskine

'Zoudt gij voor uzelf rust en vreugde zoeken?'

In de wereld zult gij verdrukking hebben

Christenen zullen alleen de goede houding onder vervolging vinden vanuit een waar geloof. Alleen participatie in de reformatorische zuil, of historische kennis van de christelijke leer schieten tekort. Thomas à Kempis schrijft in zijn 'Over de navolging van Christus': 'Het gehele leven van Christus was kruis en martelaarschap en zoudt gij voor uzelf rust en vreugde zoeken? Gij dwaalt, gij dwaalt, indien gij iets anders zoekt dan het dragen van beproevingen.'

Het is natuurlijk niet aan ons om uit te maken wie ware gelovigen zijn. Maar het is goed om te zien hoe christenen vervolging hebben verdragen. De Deense predikant Kaj Munk werd door de Duitsers gefusilleerd. Bij zijn begrafenis in Vedersø preekte ds. Nøjgaard over Lukas 12:49: 'Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen'. Dietrich Bonhoeffer werd door de nazi's opgehangen. Hij zei: 'Als men er volledig van heeft afgezien, iets van zichzelf

te maken, of dat nu een heilige, of een bekeerde zondaar, of een kerkelijke autoriteit is, dan werpt men zich volledig God in de armen, dan neemt men niet meer het eigen lijden, maar het lijden van Christus serieus'. En de Chinese predikantsdochter Mary Wang schreef: 'Achter de onbekende verten staat God in de schaduw en houdt de wacht over de Zijnen'. De Hongaarse predikant Visky Ferenc tenslotte, schreef na vele jaren concentratiekamp: 'Zoals Hij eens Zijn volk honing uit de steenrots deed zuigen en olie uit de kei der rots, zo heeft Hij ook voor ons gezorgd'.

Als geloof niet meer inhoudt dan een aantal uit het hoofd geleerde stellingen, schiet het tekort. Maar geloof dat tegen verdrukking en vervolging bestand is, werd geoefend in het Woord door de Heilige Geest. 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?... Naaktheid, of gevaar, of zwaard?' Materialisme brengt, als de grote verdrukking komt, toch tot wanhoop. De dood valt daarmee niet

onder ogen te zien. De vraag is: Kennen wij nog de geest en de diepe geloofsmotivatie van waaruit de reformatorische zuil mede is opgebouwd?

Echtheid

Wij zijn er niet klaar mee om ons af te vragen wat karakteristiek is voor het bijbelse begrip vervolging. Het is interessant om te weten op welke manier vervolging van christenen in de wereld zich voltrekt. Zolang het nog op veilige afstand is. Het is goed

Het is goed om zich te realiseren dat juist door de verdrukking en vervolging heen de kerk in het verleden is gegroeid. Maar blijven wij zelf staande, als er sprake zou zijn van vervolging?

om zich te realiseren dat juist door de verdrukking en vervolging heen de kerk in het verleden is gegroeid. Maar blijven wij zelf staande, als er sprake zou zijn van vervolging? Is ons geloof echt? Een gave van God? Het is niet genoeg om te participeren in de eigen organisaties of subcultuur.

Niet alleen Johannes, ook de apostel Petrus spreekt over verdrukking en over gesmaad worden om de Naam

Gij dwaalt, gij dwaalt, indien gij iets anders zoekt dan het dragen van beproevingen.

van Christus (1 Petr. 4:12 e.v.). Petrus gebruikt voor verdrukking niet hetzelfde woord als Johannes 16:33. Bij Johannes ligt de nadruk op de ervaring van droefenis, ellende en tegenspoed. Petrus gebruikt een woord dat te maken heeft met vuurgloed, of ook: louterend vuur. Dat dient tot zuiveren. Tot reinigen. Er is een categorie die - als vervolging komt om des Woords wil - afhaakt. Mensen raken geërgerd (Mark. 4:17). Ook vervolging fungeert soms als test voor de echtheid van het geloof.

Leren accepteren

Moeten christenen niet weer leren - net als vroeger - een ondergeschoven positie te accepteren? Laat niemand zich enige illusie maken over het gevrijwaard blijven van onchristelijke politieke of ethische systemen. De kerstening van Europa zal niet voor altijd effectief blijven. Niet

voor niets waarschuwde Maarten Luther de Duitsers: 'Gods Woord en genade is als een voorbijtrekkende plasregen, die niet wederkeert, waar hij eenmaal is geweest. Hij is bij de Joden geweest, maar weg is weg, nu hebben ze daar de Turken. En gij Duitsers, moet niet denken dat ge hem (de bui) ook eeuwig hebben zult, want ondankbaarheid en verachting zullen hem ook bij u niet doen blijven'.

Luther schreef dat in 1524 in een geschrift met de titel "An die Ratsherren aller Städte deutschen Landes, dass sie christliche Schulen aufrichten und erhalten sollen".

Vuur

De gereformeerde theoloog en kerkhistoricus J. Leydekker schrijft over het bijeenkomen van christenen in de tweede eeuw: 'Om de vijanden waren de vergaderingen meest ante-

lucani, voorlichtig, eer het dag was. Daarom moesten de christenen de naam van een licht schuwende natie verdragen. Men had nog geen kerken, geen altaren, maar particuliere huizen, eetzaal, holen, spelonken, ja, ook graven der martelaars."

Ondanks alle onplezierige dingen, onrechtzinnigheid, onenigheid, brandde er een vuur. Dat vuur, van de Heilige Geest - hoewel er ook in die tijd vreemd vuur was - oefende een grote aantrekkingskracht uit. Kennen wij dat vuur? Durven wij het aan als christenen weer genoeg te nemen met een ondergeschoven positie. Of hebben wij dat niet voor Gods zaak over?

(slot)

Kampen,

G. Roos

Even maar...

Praktijk

In deze tijd van het kerkelijk jaar, na de Pinksterdagen dus, wordt er nog al eens uit het boek Handelingen geprekeerd. Dat is een goede gewoonte, om zo de orde vanaf de vier adventzondagen voor Kerst af te sluiten. Een kerkelijk (half)jaar! Bij de overdenking uit het boek Handelingen - 'praktijken van de apostelen' staat er letterlijk - moeten we drie zaken goed bedenken.

1. Het boek begint met de hemelvaart in hoofdstuk 1. Dus het uitgangspunt is de **ten hemel gevaren Middelaar**, Die daar is ten goede van Zijn Kerk. Dit eerste hoofdstuk, beter gezegd dit heilsfeit, moet bepalend zijn voor elke overdenking uit dit 'praktische' boek. Het gaat niet allereerst om de activiteiten van mensen, maar om de verhoogde Immanuël Die vrijmachtig mensen wil inschakelen (en uitschakelen) om ambtelijk de Kerk te dienen in deze zo belangrijke opbouwphase.

2. Deze verhoogde, altijd biddende Middelaar aan de rechterhand van Zijn vader, heeft **Zijn Geest** uitgestort om in Zijn Kerk te wonen en te werken. Dit heilsfeit uit het tweede hoofdstuk is grondlegend voor de overdenking van dit eigenoortig Bijbelboek. (zie 2:23)

3. Het derde praktische punt als leeswijzer voor de Handelingen is het allerlaatste woord uit dit boek: **onverhinderd** (28:20). Dus wat er ook tegenop komt, hoe sterk de tegenstand ook is vanuit de mens, vanuit de omstandigheden, vanuit de loop van de kerkgeschiedenis, de verhoogde Middelaar werkt door Zijn Geest ONGEHINDERD. In Zijn doorboorde handen ligt de volvoering van het welbehagen des Vaders vast. En dat doet Hij door Zijn levendmakende Geest, Die in Hem als in het Hoofd en in Zijn Kerk als Zijn lidmaten woont. Hier blijkt in de praktijk de waarheid van de belofte van Matth.

28 vers 20: 'En zie, Ik ben met ulieden al de dagen...' Naar Zijn Godheid, majesteit, genade en ...Geest. HC antwoord 47.

Drie zaken dus: de Middelaar (hoofdstuk 1), Zijn Geest (hoofdstuk 2) en onverhinderd (laatste hoofdstuk, laatste woord). Wanneer deze drie zaken de rode draad van het boek tussen de Evangelien en de brieven vormen, dan zullen we dat in de prediking ook laten doorklinken. Want Wie anders dan de verheerlijkte Middelaar en Zijn Geest bepalen de inhoud van dit Bijbelboek en dus ook de prediking daaruit. Schriftgebonden prediking, die getuigt van de praktijk der godzaligheid van de kerk der eeuwen, is altijd naar het hart van Jeruzalem. Begonnen in Jeruzalem, via Rome en Ierland ook naar ons lage landje aan de zee. De tegenkrachten zijn veel en sterk. Maar laat dit 'onverhinderd' tot bemoediging zijn!

v. A

U vraagt...?

Financiën

In De Saambinder las ik een verslag van de Particuliere Synode Zuid-West van 17 april. Daarin staat dat er een bijdrage wordt gevraagd voor dit jaar van 1.50 per lid/dooplid. Bij mij kwam de vraag op waarvoor zoveel geld nodig is, en welk bedrag een kerkenraad in totaal moet afdragen per lid/dooplid voor vergaderingen en deputaatschappen. Zou het niet zinvol zijn om daarvan verantwoording af te leggen via De Saambinder?

De redactie van De Saambinder legde mij bovenstaande vraag van een lezer voor met het verzoek om naar aanleiding daarvan iets te schrijven over de financiën van de Generale Synode. Iedere kerkelijke vergadering (dus kerkenraad, classis, Particuliere Synode en Generale Synode) heeft een penningmeester. Volgens oud gebruik wordt deze functionaris met het Latijnse woord "quaestor" aangeduid. Iedere vergadering heeft ook een "kas". Deze kas wordt gevoed met bijdragen uit een onderliggende vergadering. De kerkenraad heeft uiteraard beschikking over financiën die door middel van collecten door de (doop-) leden zijn bijeengebracht. Alleen de classis vraagt een bedrag per (doop-) lid aan de kerkenraden. Bedragen die aan een hogere vergadering afgedragen worden, worden betaald uit de kas van de onderliggende vergadering.

U begrijpt dat ik als quaestor van de Generale Synode niets kan schrijven over de bedragen die de classes en de Particuliere Synoden vraagt, maar

alleen over de bijdrage van de Generale Synode. Op de laatstgehouden vergadering van de Generale Synode is het bedrag dat van de Particuliere Synoden wordt gevraagd vastgesteld op €3,40 per (doop-)lid. De Generale Synode vergadert een keer in de drie jaar, dus het is een bedrag voor drie jaar.

Het antwoord op de vraag waar dit geld vandaan komt, mag nu duidelijk zijn. Een andere vraag is waar het geld blijft.

In de eerste plaats worden uit de centrale kas de kosten van de vergaderingen van de Generale Synode betaald. Vijf (of zes) vergaderdagen met veertig afgevaardigden, met (gelukkig!) vele belangstellenden die de vergadering bijwonen, dat kost best wat om het allemaal in goede banen te leiden en om iedereen van een 'natje en droogje' te voorzien.

De vergaderingen worden gehouden van 's morgens tien uur tot (vaak) 's avonds acht of negen uur. Toch zitten daar de meeste kosten niet in. Iedere kerkenraad, maar ook ieder kerkenraadslid krijgt in de weken die voorafgaan aan de Generale Synode het rapportenboek dat op de Generale Synode besproken wordt. De laatste keer was dit 440 bladzijden dik. In dit rapportenboek staan alle rapporten van alle deputaatschappen, zoals Theologische School, Zending, Evangelisatie, Bijzondere Noden, Emerituskas. Ieder kerkenraadslid kan op de hoogte zijn van wat er in ons kerkgenootschap omgaat.

Nadat de vergadering van de Generale Synode is gehouden, krijgt iedere kerkenraad, maar ook ieder kerkenraadslid een exemplaar van de Acta. De laatste keer was dit een boekwerk van 400 bladzijden. De Acta bevatten niet alleen een verslag van de vergaderingen, maar ze bevatten ook de rapporten die opgesteld zijn door de commissies, die door de Generale Synode zijn ingesteld. Ieder kerkenraadslid moet weten wat er op landelijk niveau besloten is.

Veel deputaatschappen hebben eigen financiën, zoals Zending en Evange-

lisatie. Daar wordt apart voor gecollecteerd en met de opbrengst betalen ze alle kosten. Een aantal andere deputaatschappen hebben geen eigen financiën, maar ze declareren hun kosten - zoals vergaderkosten en reiskosten - bij de centrale kas van de Generale Synode. Dit zijn de deputaatschappen Buitenlandse Kerken, Kerk en Overheid (vroeger: Deputaatschap Hoge Overheid), Kerkelijke Eenheid, Kerkrecht en Kerkelijke Dienstverlening.

Zoals iedereen kan begrijpen, declareert niet ieder deputaatschap evenveel. Maar een deputaatschap als Buitenlandse Kerken, dat regelmatig een bezoek brengt aan onze gemeenten in Carterton (Nieuw Zeeland) en Randburg (Zuid-Afrika) heeft behoorlijk wat kosten. Dit deputaatschap vertegenwoordigt onze gemeenten ook wanneer de gemeenten in Noord-Amerika en Canada hun synodevergadering houden.

Verder wordt er door het Kerkelijk Bureau voor deze deputaatschappen het nodige werk verricht in verband met correspondentie en administratie. Dit wordt met behulp van een uurtarief doorgerekend aan de verschillende deputaatschappen en komt dus ook zo ten laste van de centrale kas.

Misschien leeft de vraag nog hoe het komt dat de bijdragen van de verschillende classes en Particuliere Synodes zo uit elkaar kunnen lopen. Dat komt omdat het mogelijk is dat bepaalde zaken op het niveau van classis of Particuliere Synode georganiseerd worden. Zo is de bijdrage van de Particuliere Synode Zuid altijd wat hoger, omdat daar een pastoraal werker is aangesteld, die psychiatrische patiënten bezoekt. Deze pastoraal werker wordt grotendeels betaald door de Particuliere Synode Zuid.

In onze gemeenten wordt veel werk als vrijwilligerswerk - in de betekenis van: zonder geldelijke vergoeding - gedaan, zowel ambtelijk als niet-ambtelijk. We mogen daar dankbaar voor zijn. Maar het uitgangspunt is wel dat een vergoeding voor gemaakte onkosten op zijn plaats is, althans altijd moet worden aangeboden.

Laten we hopen dat het hoofdstuk "geld" nooit een belangrijk onderdeel op onze kerkelijke vergaderingen wordt, maar het is wel realiteit dat er geld nodig is om de vele dingen van ons kerkelijk leven te kunnen realiseren.

S. Boogaard,
quaestor van de Generale Synode

S. Boogaard (r.) tijdens de synode.

CGK-rapport Homoseksualiteit

Het laatste, pastorale deel van het rapport van de Christelijke Gereformeerde Kerken over homoseksualiteit is - begrijpelijk - het meest praktisch, gericht op het gemeentelieven. Wat laatste opmerkingen vanuit dit Bijbels gefundeerde rapport.

Behouden

In zonde vallen, schuld belijden en samen bidden om kracht in de strijd tegen de zonde. Dat komt vóór kerkelijke of ambtelijke vermaning. Bij die vermaning gaat het overigens niet over iemands seksuele gerichtheid, maar over het doelbewust kiezen voor het uitleven van seksuele verlangens op een manier die niet te verenigen is met Gods heilzame geboden.

Hoe moet dat vermaan dan plaatshebben? Bij een opengeslagen Bijbel, in alle rust, zonder haast, weloverwogen, liefdevol, eerlijk, zachtmoedig en gericht op behoud. Vermanen is een zaak van liefde, wijsheid en geduld. Dit sluit duidelijkheid niet uit. Het heeft één doel: de zondaar behouden. Als mensen in reactie op pastoraal en kerkelijk vermaan vertrekken, is dat niet alleen voor de kerk een groot verlies.

In je gezin

Het is je zoon of dochter. Dan is het ineens heel anders. Teleurstelling, verdriet, schaamte en boosheid kunnen er zijn. Maar er kan ook een neiging opkomen om te twijfelen aan wat de Bijbel erover zegt, en om schijnbaar grootmoedig te accepteren wat ons kind ons aandraagt. Eén ding staat vast: ouders en andere gezinsleden van mensen met homoseksuele gevoelens hebben een luisterend oor en pastorale zorg nodig. Een ambtsdrager doet er goed aan, om aan te geven dat hij bereid is om mee te denken over moeilijke vragen. Ouders staan voor moeilijke keuzes. Maar je kind blijft je kind. Het ouderschap is een kostbaar geschenk en een door God gegeven opdracht. Dus: blijf je kind zien als je eigen kind.

Laat de deur daarom openstaan. Ouders maken eigen afwegingen, soms terwille van andere kinderen. Iedereen probeert dat biddend, in wijsheid en met voorzichtigheid te doen. Het is ook goed dat ouders hierbij steun krijgen van andere ouders die vergelijkbare omstandigheden uit ervaring kennen.

Na verloop van tijd zijn - als het al niet zo was - posities en standpunten van ouders en kind helder verwoord. Hopelijk op een dusdanige manier dat de wederzijdse liefdeband tussen ouders en kind intact is gebleven c.q. kan blijven. In liefde en duidelijkheid blijven werken aan de band, tijd en wijze wetend, om te voorkomen dat het hameren wordt op hetzelfde aambeeld. Dat kan namelijk leiden tot weerstand, tot afstand nemen of tot het verbreken van contact. Dat moet worden voorkomen. Je kind is je kind: het hart en de deur moeten open blijven. Het zijn onze (!) kinderen, hun gebrokenheid komt voort uit onze (!) gebrokenheid.

Het rapport geeft begrijpelijkerwijs geen detailadvies betreffende gezinssituaties. Daarvoor is de problematiek ook te ingewikkeld. Ouders zullen hierin biddend en zoekend in het Woord hun eigen weg gaan. Maar pastoraal advies kan hen daarbij zeker ook tot grote steun zijn.

In je huwelijk

Huwelijk en gezin komen onder grote druk komen te staan als één van de echtgenoten, soms na een jarenlang goed huwelijk, naar buiten komt met de mededeling homoseksueel of lesbisch te zijn. De ander voelt zich verdrietig, vervreemd en beschaamd. Kinderen voelen zich onzeker over wat komen gaat. Wat is het een zegen als man en vrouw in deze moeilijke omstandigheden toch samen in zelfverloochening een manier vinden om met elkaar verder te gaan. Beiden worden vanwege hun huwelijksbelofte geroepen om biddend hun kruis samen te dragen. Want erkenning en openheid hoeft toch niet tot

een breuk te leiden? In de gemeente en in het pastorale contact is het opdracht om te proberen beiden vast te houden. Samen kruis-dragen is beter dan dat alleen te moeten doen.

Conclusie

Wie een studie leest, goed leest, herleest, denkt op bepaalde punten weleens: dat zou ik zelf anders geschreven hebben. Dat geeft niet. Je mag elkaar aanspreken, bevragen en doorvragen. Dat is nuttig, zeker in een discussie over een thema als homoseksualiteit. Maar de momenten dat ik mijn voorhoofd fronste bij het bestuderen van dit rapport, waren uitzonderingen. En misschien heb ik zelfs op die momenten de bedoeling van de schrijvers niet helemaal begrepen. Eigenlijk zou je over zo'n rapport moeten praten in de kerk. Wat dat betreft geven onze christelijke gereformeerde broeders ons een goed voorbeeld.

Ouders staan voor moeilijke keuzes. Maar je kind blijft je kind. Het ouderschap is een kostbaar geschenk en een door God gegeven opdracht. Dus: blijf je kind zien als je eigen kind. Laat de deur daarom openstaan.

Onze broeder Terlouw schreef in een recensie van een boek over homoseksualiteit in het Reformatorisch Dagblad: *'Erover zwijgen mag niet langer'*. Hij heeft gelijk. Zwijgen is on-Bijbels. De Bijbel laat een helder geluid horen. Dat mogen en moeten we naspreken. Als we zwijgen, laten we mensen in de steek. Mensen die zelf een homoseksuele gerichtheid hebben, en ook hun familieleden. Zwijgen, dat is funest voor het beeld van de kerk naar buiten. *Zwijgen mag niet langer.*

Met dank aan onze christelijke gereformeerde broeders voor hun goed onderbouwde, Bijbels gefundeerde rapport. Wij doen er onze winst mee.

(slot)

Kampen,

J. IJsselstein

'Ons klein Nederland tot hiertoe gespaard'

Tijdens de Eerste Wereldoorlog klonk vaak de verzuchting dat het Nederlandse volk de roepstemmen ter harte zou moeten nemen. De classis Amsterdam stelde in 1917 voor een 'biddag voor den nood der tijden' te beleggen.

Mede vanwege het kleine aantal predikanten besloot de Noordelijke Particuliere Synode voor deze biddag geen vaste datum te kiezen. De classis Middelburg koos in april 1917 wel voor een gelijktijdige biddag in de hele regio, maar uiteindelijk kwam het er niet van; het werd aan de kerkenraden overgelaten.

De schaarste en de prijsstijgingen leidden ertoe dat kerkenraden bezuinigingsmaatregelen troffen. De classis Amsterdam besloot het aantal vergaderingen te halveren tot twee per jaar, 'met het oog op de duurte van alles en om onnodige kosten te vermijden'. De classis Middelburg voelde daar aanvankelijk niets voor, maar een jaar later werd er alsnog toe besloten.

Onderscheid

Oefenaar M. Remijn wees zijn gemeenteleden in Krabbendijke op het voorrecht dat ze nog in alle rust naar

de kerk konden, in onderscheid van zovelen in andere landen 'die wegens de oorlogsellende daarvan verstoken zijn en als bannelingen over de aardbodem rondlopen. Zouden wij dan met David ook geen medelijden oefenen in onze veelbewogen dagen met onze arme medemensen, als wij beschouwen de oordelen die God uitgiet op aarde? (...) Wie weet hoevelen van Zijn arm volk buiten onze grenzen er verjaagd worden door het oorlogsvuur en andere perikelen en wij mogen tot op heden hier aan deze plaats vergaderen. Mochten wij het toch maar op prijs stellen, want het is niet omdat wij het er beter van afmaken, nee, het is alleen Gods lankmoedigheid. (...) Medelijden moeten wij hebben met onze naburen, waar door het oorlogsvuur al zovele jonge mannen opgeroepen zijn om voor Gods gericht te verschijnen, wier lot voor eeuwig onherroepelijk beslist is.

Medelijden moeten wij hebben met het volk des lands waarin wij wonen, die de roepstemmen Gods in de wind slaan en geen eerbied aan de dag leggen voor God en Zijn instellingen en leven naar het goeddunken van eigen hart'.

De Zeeuwse oefenaar wees op het oordeel van 'de schaarste in allerlei ar-

Vrouwen maken groenten gereed voor Nederlandse soldaten. Amsterdam, 1914.

tikelen die zich hoe langer hoe meer doet gevoelen', als een roepstem voor het Nederlandse volk.

Nationale Biddag

In een treinwagon in het Franse Compiègne werd op 11 november 1918 de wapenstilstand tussen de geallieerde mogendheden en Duitsland ondertekend. In verschillende landen brak een revolutie uit en werd de monarchie omgezet in een republiek.

In Nederland probeerde socialistenleider Troelstra tevergeefs een revolutie te ontketenen. Angst heerste er ook voor de Spaanse griep, die wereldwijd tientallen miljoenen slachtoffers vergde. Ziekenbezoek en sterfgevallen vergden zoveel tijd van de ambtsdragers dat de kerkvisitaties in de classis Barneveld werden uitgesteld.

En waar is het Nederlands volk na de oorlog heengegaan? Zijn wij wedergekeerd om God de eer van dat alles te geven?

De kerken waardeerden het dat de regering voor 28 november - in de dankdag maand - een Nationale Biddag uitschreef. De preek die ds. G.H. Kersten op deze dag in Yerseke hield over Psalm 60:6, werd uitgegeven onder de titel "Een banier tegen de revolutie".

Er was sprake van dat Nederland Zeeuws-Vlaanderen, waar zich de gemeenten van Axel en Terneuzen bevonden, aan België zou moeten afstaan. Na een grootscheeps protest van de bevolking ging dat echter niet door.

'Tot op dit ogenblik is de Heere altijd nog met zijn oordelen zo goed als rondom ons vaderland heengetrokken', zei oefenaar Remijn later in een van zijn preken. 'Want als wij eens nagaan hoe dat de Heere ons vaderland verschoond heeft, toen die vreselijke wereldoorlog bij onze naburen overal dood en verderf zaaide en dat ze met duizenden over de grenzen kwamen om nog een schuilplaats te zoeken ter wille van hun leven. En waar is het Nederlandse volk na de oorlog heengegaan? Zijn wij wedergekeerd om God de eer van dat alles te geven? He-las, het was omgekeerd'.

(slot)

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Zending als opdracht van de Koning van de Kerk

-lezen in het Jaarverslag ZGG 2013-

'Zendingswerk is geen liefhebberij, geen avontuur, ook geen synode-uitspraak, maar een uitspraak en opdracht van de Koning van de Kerk Zelf.' Woorden uit de inleiding van het jaarverslag 2013 van het Deputaatschap voor de Zending. De brochure staat -zoals gewoonlijk- geheel in het teken van het koninklijk bevel 'Gaat dan heen' uit de mond van de Zaligmaker op de berg in Galiléa.

Het is een goede gewoonte om in ons kerkelijk weekblad aandacht te vragen voor deze jaarlijkse uitgave. In vogelvlucht neemt het verslag ons mee langs de verschillende gebieden in de wereld, waar door onze gemeenten zending bedreven wordt. Tussendoor komen verschillende zendingswerkers en deputaten aan het woord. Dit maakt het lezen van het jaarverslag boeiend.

Het Woord gaat voort

In het zuiden van Albanië concentreert het werk zich rondom de plaatsen Delvinë en Tepëlene. Op zondag zijn hier samenkomsten. Ook het jeugd- en vrouwenwerk geeft een goede ingang om de plaatselijke bevolking met het Woord te bereiken. Het werk wordt uitgebreid naar de kustplaats Dürres. Men ervaart dat er in dit Zuid-Europese land geopende oren zijn, waarbij evangelist Otte opmerkt dat de Heilige Geest 'maar één woordje nodig heeft.'

In Ecuador is het grootste team van

Ondanks de realiteit van criminaliteit en armoede gaat het Woord voort. (Kerkgebouw Machala, Ecuador)

ZGG werkzaam. Op vier plaatsen in dit grote land op het Zuid-Amerikaanse continent vindt de zendingsarbeid plaats. Naast bemoedigende zaken ervaart men ook teleurstellingen. Er is veel aandacht voor nadere fundering in de Schrift, de belijdenis en de kerkorde. Ondanks de realiteit van criminaliteit en armoede gaat het Woord voort. Evangelist Van Olst wijst in dit verband op het laatste woord van Handelingen: 'onverhinderd'.

In het West-Afrikaanse land Guinee zijn er naast onmogelijkheden ook veel mogelijkheden om het Woord door te geven. Het ZGG-team bevordert het proces van alfabetisering om zodoende vertaalde Bijbelgedeelten te kunnen lezen. Van groot belang is het leggen van contacten om op deze manier bij de mensen binnen te komen. Dat leidt soms tot het samen lezen van de Bijbel in de privésfeer. Zo mag in stilte het Woord worden gezaaid. Er is het uitzien dat er in Boké opnieuw een evangelist mag komen.

Gods welbehagen

In Indonesië wordt de zusterkerk op Papua (GJRP) en de theologische hogeschool op Bali ondersteund. Men bezint zich nader over de invulling van de correspondentieband nu er weinig zendingswerkers meer aanwezig zijn. Deputaat ds. Terlouw vertelt over een kerkdienst die hij op Papoea meemaakte in het kader van vijftig jaar zending. Een inlandse predikant vroeg zijn hoorders: 'Waarom kwam ds. Kuijt naar Papoea, in dit dal? Niets onderscheidde de inwoners van dit dal van andere streken.' Het antwoord: 'Gods welbehagen tot behoud van ons zondaren.'

Bij de Nigeria Reformed Church (NRC) -onze zusterkerk in Nigeria- zijn twee zendingswerkers gedetacheerd. Er wordt verder doorgesproken over de steun in de komende jaren. Bij het zelfstandig(er) worden van een kerk is het een heel proces om er naar toe te groeien 'dat loslaten nodig is', zoals mevr. Korpel het uitdrukt.

Aankondiging activiteiten op kerk Machala, Ecuador

In Zuid-Oost Azië vraagt het verblijf van de zendingswerkers wijsheid en voorzichtigheid. Ook hier is het leggen van persoonlijke contacten belangrijk. Een gesprek van een van de medewerkers met een meisje in de trein, leidde ertoe dat dit meisje nu bij haar in huis komt om meer uit de Bijbel te leren. Op de kleuterschool mocht ze al iets horen over God, maar dit werd door haar moeder weggedrukt. Bij het gesprek in de trein kwam alles weer terug.

Steun

Op verschillende plaatsen zijn er mensen die door ZGG worden gefaciliteerd: MAF-piloten, onderwijsvrijwilligers, tijdelijke krachten, enz. Ze zijn onmisbaar voor de goede voortgang van het werk. Daarnaast is steun van het thuisfront nodig. Heel veel (vrijwilligers-)werk wordt in stilte gedaan. Omdat de inkomsten ook bij ZGG onder druk staan, wordt naar nieuwe geldwervingsfondsen gezocht.

Zo krijgen we in 56 bladzijden veel informatie aangereikt. Voor ieder meellevend gemeentelid -en dat zijn we hopelijk allen!- is dit jaarverslag een 'must'. Het is gratis te bestellen bij het Zendingsbureau Gereformeerde Gemeenten, Postbus 232, 3440 AE Woerden, tel. 0348-489950, e-mail: zgg@cbgg.nl. Het jaarverslag is ook te lezen op de website: www.zgg.nl.

'Gods welbehagen...' Dat was het antwoord op de vraag van het 'waarom' van het zendingswerk. Dit welbehagen gaat door de hand van Christus gelukkiglijk voort. Deze Zaligmaker rust niet voordat de gehele Kerk is toegebracht.

En dan lezen we tussen de regels van dit jaarverslag toch ook weer de persoonlijke vraag: Hoe is het nu met óns?

Sommelsdijk,

ds. S. Maljaars

Het eenzijdige Godswerk

'Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst van hun wandel.'

ds. J. Karens

'Het eenzijdige Godswerk', is de naam van een boek dat is verschenen van onze overleden hartsvriend en broeder in de bediening ds. J. Karens. Vanaf het jaar 1959 mochten wij elkaar ontmoeten en heeft de Heere ons aan elkaar verbonden.

Het was een bijzondere band, zoals de Heere die schenkt en doet blijven. In

de tijd dat onze broeder de gemeente van Nieuwerkerk mocht dienen, bezocht hij ons vele malen in de pastorie in Dirksland. Later diende hij de gemeente van Opheusden en mochten wij enkele malen op zijn verzoek in zendingsdiensten voorgaan. Over de ernst en de verantwoordelijkheid van het pastorale leven hebben wij veel met elkaar gesproken en het verval in leer en leven met droefheid waargenomen.

De Heere had onze broeder grote Godskennis, zelfkennis en Christus-kennis geschonken. Met de gave des onderscheids doorzag hij wat God had gewerkt door de Heilige Geest in het leven van de mens en wat opkwam uit de mens met godsdienstige gevoelens. Dat kwam in de pastorale arbeid en de prediking van het Woord openbaar. De preken die zijn uitgegeven zijn daarvan het bewijs. Hoe teer ging hij om met het leven uit God en hoe ernstig waarschuwde hij voor zelfbedrog en een algemene beschouwing van de waarheid. Wat ons

steeds treft is de directe aanspraak tot de hoorders. Zo werd ieder bij de prediking betrokken. Vanzelf roept dat weerstand op, maar dat gaf ook een betrekking op de prediking van hen, die het genadeleven kennen en daardoor werden onderwezen en vertroost.

Het was ons tot blijdschap dat tot uitgave van deze preken is besloten. Het is de taal die het hart raakt en troost. Het is een oproep tot bezinning en onderzoek. Het is een boodschap tot een ieder die het leest.

Bij het lezen van deze preken was er ook heimwee. Een leegte is na zijn heengaan achtergebleven. De Heere gaf dat wij aanwezig mochten zijn toen hij werd toegelaten tot de studie aan de Theologische school. Ook bij zijn intrede in Nieuwerkerk. Wij stonden op het graf bij de begrafenis van zijn geliefde vrouw. Later op de begraafplaats in Opheusden toen zijn stof werd betrouwd aan een door Christus geheiligd graf. Het wordt leeg op de aarde. De rechtvaardige wordt weggeraapt voor het kwaad. Het overblijfsel ziet uit naar de voltooiing van het Koninkrijk Gods.

In dit boek klinkt de eeuwige onuitwisbare boodschap van het eenzijdig Godswerk. De klanken mochten doordringen in vele harten tot zaligheid. Godswerk zal niet ledig wederkeren. De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn.

Dirksland,

ds. P. Blok

BOEKENNIEUWS

**"De kleinen der aarde",
ds. A. Verschuure; uitg. Gebr. Koster,
Barneveld; ISBN 978-90-5551-735-0;
148 blz.; € 12,50.**

Agur beschrijft in Spreuken 30 vier vertegenwoordigers van de kleinen der aarde: De mieren, de konijnen, de sprinkhanen en de spinnekoppen. Dezelve zijn wijs, met wijsheid wel voorzien. Onze geliefde broeder, ds. A. Verschuure, geeft ons in vier preken veel onderwijs en trekt tal van bevindelijke lessen uit het leven van deze dieren: tot lering, toetsing, bescha-

ming en ontdekking. Het is bijzonder wat we kunnen leren uit het rijk van de natuur.

Wie Agur was, lezen we in de eerste preek. 'Agur is door de Heilige Geest zó bedeed met ware Godskennis, dat in zijn hart leeft wat Datheen zong in Psalm 119:36: 'Geen meerder goed, Heer', Gij mij geven meugt, dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine'. Een man die in de doorleving van de eerste Adam iets van de volheid van de tweede Adam, Christus, mocht proeven en smaken en aanschouwen met ogen des geloofs. Daar

kan hij alleen maar vol van aanbidding en verwondering over spreken'.

Deze eerste preek is bijzonder geschikt aan het begin van een nieuw schooljaar en aan het begin van een nieuw catechisatie- en verenigingsseizoen. 'Dat is de grote vraag voor allen die onderwijs geven. Zijn we iemand die de Heere mag vrezen?'

Vanuit de ijver van de mier worden we aangespoord om met ingespannen krachten de Heere te zoeken. Van de spijs die ze bereiden, worden we gewezen op het ware Brood des levens: 'Hij heeft weltoebereide spijs klaargemaakt voor een onsterk volk dat in de dood geëindigd is'. De konijnen, eigenlijk bergmuizen, zijn een machteloos volk: 'Die beesten vind je meestal in groepen bij elkaar. Eén konijntje houdt de wacht. Zodra er gevaar dreigt, tikt het konijn dat de wacht houdt met zijn pootje op de grond. Het tikken wordt als een trillen op de grond door de andere konijnen gevoeld. In een ogen-

blik verlaten ze het veld en zoeken een schuilplaats in de steenrotsen. Elke dag laat de Heere het waarschuwend getik horen, opdat u zich zou haasten en spoeden tot de Steenrots'.

De sprinkhanen worden beschreven met eenheid als hun kenmerk. 'Een eenling is nietig, maar in grote eendracht en eensgezindheid verbonden, hebben zij ontzaglijke macht'. Maar ook eenheid als noodzaak, als genadegift en als zegen. 'Mag ik daar een les aan verbinden? Zo is het ook onder Gods kinderen. Er zijn verschillende hopen. Mag ik het zo eens zeggen? Er is een hoop van kinderen des Heeren, och, die durven zich nauwelijks kinderen des Heeren te noemen; zo bekommerd en bestreden zijn ze. Er is een andere hoop, die zijn meer geoeffend in de genade. Er zijn ogenblikken dan is er hoop, als ze mogen delen in de dadelijke gemeenschap met Christus. Anderen moeten dat juist missen. Daar is een hoop die onderwijs heeft gekregen van die grote Profeet. Maar een andere hoop

is ook ingeleid in Zijn priesterlijk werk. Het ligt onderscheiden. Er zijn doodbrakende Hemans. Er zijn ook verzekerde Paulussen. Toch is er eenheid, want allen is het te doen om die ene Koning... Hoe onderscheiden de hopen ook zijn, nochtans is het één Herder en is het één kudde'.

Tenslotte de vijfde preek over de spinnenkop, waarin de predikant uit Scherpenzeel waarschuwt voor zelfbedrog en spreekt over huichelaars van wie het vertrouwen is als een huis der spinnenkoppen. Zeer zwak, teer en lichtelijk gebroken: 'Eén veeg met de ragebol of met de stofdoek van moeder en alles van de spin is in één ogenblik weg. Zo zal het gaan met allen die, op reis naar de eeuwigheid, een hoop hebben, die niet gegrond is in Gods Woord. Alleen de gerechtigheid van Christus redt van de dood!' Hartelijk ter lezing aanbevolen voor het persoonlijk leven en in de leesdiensten.

Elspeet,

ds. G. van Manen

we open en goed met de arts kunnen bespreken. Er zijn dagen dat je moed krijgt dat zij toch weer wat opknappen zal, maar er zijn ook perioden van zoveel bijwerkingen dat het uitzicht daarop onmogelijk schijnt.

Het is alles in Gods hand. Hij regeert ons leven en Hij heeft voor ieder en in het bijzonder voor de Zijnen, een pad om te gaan. De ziekte heeft mijn vrouw en mij veel doen denken aan onze zondeval in het paradijs. Het is waar wat Oosterzee dichtte: 'Op de bodem van alle vragen, ligt der wereld zondes Schuld'. Maar het heeft haar ook veel op Christus leren zien, Die de weg van zulk bitter lijden is gegaan, niet omdat Hij in het paradijs tegen Zijn Schepper had gerebelleerd, maar om de schuld van overtreders en strafwaardigen te boeten. De Heere is haar dikwijls zeer nabij geweest. Zij heeft een zekere overgave en rust ontvangen, waardoor zij zich aan de Heere mag toevertrouwen. Het is nog wel een hele weg om te gaan en de ene dag is de andere niet, maar zij mag haar weg gaan, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus. En bij tijden is er het uitzien om daar te zijn waar men het Lam aanbidt, dat ons Gode heeft gekocht met Zijn bloed.

Het is voor mij soms een zware en verdrietige weg. Ik probeer toch te blijven preken en vindt daar veel voldoening en persoonlijke troost in. Mijn vrouw wil ook dat ik dit blijf doen, want de zaak van Gods Koninkrijk heeft altijd de voorrang bij haar gehad en heeft die nog steeds.

ds. C. Harinck

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Aalst:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Te Carterton (Nieuw-Zeeland):

ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

BEDANKT

Voor Brant County (Canada):

ds. C. Vogelaar te Grand Rapids Covell

Avenue (VS);

Voor Grand Rapids (VS):

ds. A. Schot te Nunspeet.

■ PASTORIEZORGEN

Ziekte mevr. J. Harinck-Snoep

In verband met de vele vragen over de gezondheid van mijn vrouw, wil ik aan het verzoek van br. Van Aalst voldoen en u wat informatie geven. Het met elkaar meeleven is toch ook een groot goed in onze koude, harde wereld.

Het is bijna zes jaar geleden dat bij mijn vrouw de ziekte van Kahler werd vastgesteld. Het is een woekering van verkeerde cellen in het bloed, die ongeneeslijk

is. Nu zijn er door Gods goedheid goede behandelmethoden voor deze ziekte. De afgelopen jaren heeft mijn vrouw tweemaal een kuur doorlopen om de ziekte te bestrijden. Deze kuren zijn door de Heere gezegend, zodat we samen met die ons lief zijn, nog goede jaren zijn geschonken. Jaren waarin we mochten herdenken 55 jaar getrouwd te zijn geweest en ik mijn 50-jarig ambtsjubileum mocht beleven.

Sinds januari van dit jaar is de ziekte echter in alle hevigheid teruggekeerd. Het gevolg was dat mijn vrouw werkelijk onhoudbare pijnen in de botten heeft gekregen. Door Gods goedheid is dit via een behandeling voor pijnbestrijding in het ziekenhuis zodanig veranderd dat de pijn goed te dragen is.

De behandelend arts, dr. Agteresch, de a.s. student aan onze Theologische School, wilde naast de pijnbestrijding toch een nieuwe behandeling starten. Deze nieuwe behandeling slaat wel aan, maar kost zoveel van haar krachten dat we niet weten of deze tot het einde doorgezet kan worden. Dit alles hebben

■ MUTATIES KERKELIJK

JAARBOEK 2014

* Pag. 148, **gemeente BERKENWOUDE.**

Scriba is nu: A.W.A. ter Harmsel,

Kerkweg 59, 2825 BR Berkenwoude,

tel. 06 18651038,

e-mail: scriba@gergementberkenwoude.nl

* Pag. 232, **gemeente HOOGVLIET.**

Koster is nu: T. Kok, Arubaplein 24,

3193 LB Hoogvliet, tel. (010) 385498,

e-mail: kostergghoogvliet@solcon.nl.

*Pag. 279, **gemeente MOERKAPELLE.**

Scriba van de diaconie is nu: R. Boogaard,

Prinses Beatrixlaan 23,

2741 DE Waddinxveen,

tel. (0182) 630376.

* Pag. 288, **gemeente NIEUWE TONGE.**

Scriba van de diaconie is nu:

C.W. Goedegebuure, Finlandplein 4,

3244 AE Nieuwe Tonge,

tel. (0187) 652372.

*Pag. 299, **gemeente OOLTGENSPLAAT.**

Scriba van de diaconie is nu:

B.S.N. Proviliij, Langeweg 19,

3257 KC Ooltgensplaat,

tel. (0187) 701092.

BERICHTEN

■ ZENDINGSDAG 2014

Op onze goed bezochte zendingdag hebben de collecten, inclusief de machting斯卡arten, ruim € 72.000,- opgebracht. Hierbij komen nog de opbrengst van de verkoopstands en de nagekomen giften. Het eindbedrag zal binnenkort op www.zgg.nl worden gepubliceerd.

We bedanken alle zendingsvrienden van harte voor hun steun aan het zendingswerk.

Deputaatschap Zending
Geref. Gemeenten.

■ BIJZONDERE NODEN BENOEMT EEN ALGEMEEN SECRETARIS

Het deputaatschap Bijzondere Noden heeft de heer ir. J. C. Drost uit Veenendaal benoemd als nieuwe algemeen secretaris. Hij volgt de heer L. van der Maas op die recent afscheid heeft genomen in verband met zijn benoeming tot wethouder van de gemeente Nunspeet.

De heer Drost (44) woont in Veenendaal en is vele jaren werkzaam geweest in de ICT sector onder meer als mede-eigenaar van een adviesbureau. Hij is diaken van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal en ook betrokken bij een hulpverleningsproject in Burkina Faso. Drost is getrouwd en heeft drie kinderen.

Hij hoopt in dienst treden per 1 september 2014. Het deputaatschap wenst hem van harte de onmisbare zegen des Heeren toe in zijn nieuwe functie.

■ ZANGAVONDEN

Emmeloord

Zangavond op **woensdag 16 juli**, aanvang: 19.30 uur, einde ongeveer 21.00 uur. Locatie: Moriakerk, Reestdal 25 te Emmeloord. M.v.v. vakantiekoor Fredeshiem uit Steenwijk, Met hart en stem uit Emmeloord en Jeduthun uit Genemuiden. Bijbelvertelling door dhr. Kloosterman uit Nunspeet. Opening en sluiting door ouderling H. Waterman. Iedereen is van harte welkom. De collecte is o.a. voor de vakantie week voor mensen met een beperking die in Steenwijk verblijven.

Hardinxveld-Giessendam

Psalmzangavond op **donderdag 12 juli**, aanvang: 19.30 uur, in de Eben-Haëzerkerk van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118. Organist: Jan Rozendaal. Spreker: ds.

W.J. Karels. Collecte t.b.v. Theologische School.

■ VERKOPING TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Verkoping en rommelmarkt op **zaterdag 5 juli** van 8.30-13.30 uur in het Hervormd-Centrum, Talmastraat 9 in Hardinxveld-Giessendam. Verkoop bij opbod: 10.00 uur. Voor de kinderen zijn er verschillende activiteiten. De opbrengst is t.b.v. kerkgebouw plaatselijke Geref. Gemeente en evangelisatie Geref. Gemeenten.

■ VERKOPING TE NUNSPEET

In de boekenschuur aan de Oogstweg 18 te Nunspeet kunt u op **donderdag 17 en 31 juli en 14 augustus** weer tweedehands boeken kopen. We verwachten u tussen 19.00 en 21.30 uur. (Tel. 0341-254980). De opbrengst is t.b.v. Bijzondere Noden.

■ FIETSTOCHT OP GOEREE-OVERFLAKKEE

Fietstocht (ca. 30 km) op **woensdag 16 juli** op Goeree-Overflakkee. De opbrengst is o.a. voor de ZGG (jongerenwerk in Albanië). Voor meer informatie en aanmelden voor deelname via <http://www.eilandennieuws.nl/fietszomer> of ev. telefonisch via 0187-471020. Aanmelden z.sp.m. (tot uiterlijk 9 juli) i.v.m. beperkte deelnamemogelijkheid aantal deelnemers.

■ STADSWANDELING/ RONDVAART/VERZORGD DAGJE ENKHUIZEN

Wandel- en/of vaartocht door historische stad Enkhuzen o.l.v. een gids op de **zaterdagen 12 en 26 juli, 9 en 30 augustus**. Aanmelding voor deelname

via e-mail: stadswandelingenkhuzen@gmail.com of telefonisch: Wietske v.d. Starre (06-81916902) of Pieter Heijkamp (06-14659048). Aanvang: stadswandeling: 13.30 uur, rondvaart 15.00 uur. Vertrekpunt: kerkgebouw plaatselijke Geref. Gemeente, Klopperstraat 12. Deelnemerskosten: vrijwillige bijdrage t.b.v. recent aangekocht kerkgebouw.

Voor een geheel verzorgd dagje Enkhuzen kunt u contact opnemen met bovengenoemde personen.

■ DIACONAAAL GASTENHUIS DE OASE TE OUDDORP

Wie heeft voor ons de tweedelige Bijbelverklaring van Matthew Henry en/of de concordantie van Trommius beschikbaar? Onze gasten zouden deze graag gebruiken tijdens de Bijbelstudie en de avondsluiting. Contactadres: A.J. Bax, tel. 010-4519137, e-mail: Bax@Kliksafe.nl.

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 25 maart 2014, toen hij na zestien jaar (1998-2014) afscheid nam van de gemeenteraad, heeft onze medebroeder diaken C.R. van den Berg een koninklijke onderscheiding ontvangen uit handen van de Zwijndrechtse burgemeester D. Schrijer. Dhr. Van den Berg werd lid in de Orde van Oranje-Nassau. Hij ontving deze onderscheiding ook voor zijn werkzaamheden in andere functies, zoals het diakenschap van onze gemeente, zijn betrokkenheid bij Protestants Nederland, als medewerker van het Reformatorisch Dagblad en als schrijver van allerlei boeken en artikelen. In de toespraak van de burgemeester werd dhr. Van den Berg 'een wandelende encyclopedie' genoemd, als het gaat over zijn kennis van de geschiedenis.

Als kerkenraad en gemeente feliciteren we onze medebroeder met de ontvangen Koninklijke onderscheiding. Hij zal het echter van harte met ons eens zijn als we vooral benadrukken: "Onze bewaamheid is uit God" (2 Korinthe 3:5).

Kerkenraad Geref. Gemeente
Zwijndrecht

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 6 JULI 2014

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30

uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 18.00 uur stud. W.A. Zondag; Arnhem 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. B. Labee; Barendrecht 10.00

en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 19.00 uur ds. A. Schot; Benthuizen 9.30 uur ds. M. Golverdingen en 15.30 uur ds. H. Paul; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Borsele 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Boskoop 16.30 uur ds. J. Driessen; Brakel 14.30 uur ds. M. Karens; Breda 19.00 uur ds. L. Blok; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 18.00 uur kand. H.A. van Zetten; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 16.00 uur stud. H. Brons; Deventer 15.00 uur ds. J. van Laar; Dirksland 18.00 uur ds. L. Terlouw; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. P. Melis; Eindhoven 15.00 uur stud. H. van der Heiden; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enschede 17.00 uur ds. K. Boeder; Enter 9.30 uur ds. A. Moerkerken en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 15.30 uur zie Scheveningen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Haamstede 16.45 uur ds. J.M.D. de Heer; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hoofddorp 9.30 uur ds. L. Terlouw en 19.00 uur ds. G. Clements; Hoogeveen 15.30 uur ds. G. Heijkamp; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Katwijk aan Zee 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. H. Hofman; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. J. Driessen en 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Lelystad 10.00 uur ds. R. Kattenberg en 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Lisse 10.00 uur ds. G.J.N. Moens en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 9.30 uur ds. G. Heijkamp en 17.00 uur ds. J.M. Kleppe; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur stud. H. van der Heiden; Middelburg-Centrum 18.30 uur ds. C. Hogchem; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwerkerk 9.30 uur

ds. A.J. Gunst en 15.00 uur ds. E. Bakker; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 9.30 en 14.30 uur ds. A. Verschuure; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 14.30 uur ds. S. Maljaars; Oostburg 18.00 uur (bev. ambtsdr.) ds. R.A.M. Visser; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. C. Hogchem; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 10.00 en 19.00 uur stud. H. Brons; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. H. Hofman; Oude-Tonge 15.00 uur ds. J. van Belzen; Poederrijen 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Putterhoek 17.00 uur ds. M. Golverdingen; Rhenen 10.00 en 18.00 uur (H.D.) ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rijssen-Noord 09.30 en 18.30 (H.D.) uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.30 uur kand. H.A. van Zetten; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 19.00 uur ds. W. Visscher; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. P. Mulder; Stad aan 't Haringvliet 15.30 uur ds. L. Terlouw; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 14.30 uur ds. S.W. Janse; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 15.00 uur (H.D.) ds. W.J. Karels; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlissingen 16.30 uur ds. C. Harinck; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. C. van Krimpen; Woerden (Maranathakerk, Molenvlietbaan 10) 11.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 19.15 uur ds. M. Joosse; Wolphaartsdijk 18.00 uur kand. P.D. den Haan; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 14.30 uur ds. J. Schipper; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

■ DINSDAG 8 JULI 2014

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. G. van Manen; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Verschuure; Drachten 19.30 uur ds. G.M. de

Leeuw; Enter 19.30 uur ds. A. Moerkerken; Opheusden 19.30 uur (voor de zending) ds. G. Bredeweg; Poederrijen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Soest 19.30 uur ds. J. Schipper; Uddel 19.30 uur ds. G. Mouw; Westkapelle 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Zwijndrecht 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

■ WOENSDAG 9 JULI 2014

Beekbergen 19.30 uur ds. D. de Wit; Boskoop 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Dirksland 19.30 uur ds. P. Mulder; Goudswaard 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Hilversum 19.45 uur ds. A. Vermeij; Houten 18.30 uur (huw. bev.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. A.T. Huijser; Leiderdorp 19.30 uur ds. M. Joosse; Melissant 19.30 uur ds. K. Boeder; Nieuwdorp 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. G. Pater; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. G. Clements; Nisse 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Oostvoorne 19.30 uur ds. W.J. Karels; Opperdoes 19.30 uur ds. W. Visscher; Ouddorp 19.30 uur ds. G. Mouw; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. Driessen; Rilland-Bath 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. J. IJsselstein; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Sint Annaland 19.30 uur ds. W. Harinck; Sliedrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. G. van Manen; Veen 19.30 uur ds. G. Beens; Wageningen 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Yerseke 19.30 uur (tijdrede) ds. G.M. de Leeuw.

■ DONDERDAG 10 JULI 2014

Borssele 19.30 uur ds. C. Hogchem; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hoogeveen 19.30 uur ds. W. Silfhout; Marknesse 19.30 uur stud. W.A. Zondag; Mijdrecht 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Naaldwijk 19.45 uur ds. L. Terlouw; Opheusden 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk 14.30 uur (huw. bev.) ds. G. Pater; Rijssen-Zuid 13.15 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Sliedrecht 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; Zwolle 19.30 uur ds. G. Bredeweg.

■ VRIJDAG 11 JULI 2014

Gouda 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Clements; Krabbendijke 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Lisse 13.30 uur (huw. bev.) ds. C. van Ruitenburg; Oostkapelle 15.00 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Rhenen 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Ridderkerk 13.15 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 6 JULI 2014

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser;

Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

En het geschiedde dat de bedelaar stierf en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.

Lukas 16:22

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Enkhuizen heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Jacob van der Blonk

Met de gaven die de Heere hem schonk heeft hij onze gemeente 27 jaar mogen dienen. Van 1970-1973 als diaken en van 1973-1997 als ouderling. Met dankbaarheid denken wij terug aan het vele werk wat hij in die jaren met liefde en trouw in het midden van onze gemeente heeft mogen verrichten.

De HEERE trooste zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Enkhuizen, ds. G. Heijkamp, preses
G.J. van Pijkeren, scriba

Enkhuizen, 27 juni 2014

Vakantie Oostenrijk:

Te huur: luxe Chalet en
Appartementen 2-9 pers.,
in omg. Saalbach-Hinterglemm /
Zell am See,
Info: 0180-322181 / 06-51166845

UDDDEL

Voor €200, per week
genieten van de Veluwe vanuit onze
woning? Wk 30+31.
(Afwas-)machine, droger
en zwembad!
0577-490980/0615226757

Te huur: vrijstaande woning in
Genemuiden. Wk. 31-32.
Liefst echtpaar. 06-10540469

TE KOOP: Ereprijs 22 A, Werkendam.

Rustig gelegen
2-onder-1-kap woning met garage
met vrij uitzicht op plantsoen.
De woning beschikt over een slaap-
en badkamer op de begane grond en
is levensloopbestendig.
Vraagprijs € 293.000 k.k.

Inlichtingen: LiVastGO Makelaardij,
mobiel 06-12325920
internet www.livastgo.nl

TE KOOP: Rembrandtlaan 177,

Middelharnis, Prachtige 5-kamer
tussenwoning met fraaie vrije
ligging. Deze woning is geheel
gemoderniseerd.
Vraagprijs € 185.000 k.k.

Inlichtingen: LiVastGO Makelaardij,
mobiel 06-12325920
internet www.livastgo.nl

Vakantiewoning "Haus Irmgard"

Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaappleatsen, onderverdeeld in
div. appartementen.
www.hausirmgard.nl 0621291825

Nu LAST-MINUTES.

Oostenrijk stacaravans op
gezinscamping. Kerkdiensten,
recreatieteam, zon, water en bergen.
Meer info op www.es-vakanties.nl
of 055 3030083.

Te koop aangeboden in landelijke
omgeving te Scherpenzeel,
appartementen op loop afstand
van centrum en Gereformeerde
Gemeente.

Voor informatie zie
renesscherpenzeel.nl

Gevraagd huishoudelijke hulp

voor 3 uur per week in Barneveld.
Tel. 0342-414613

Te huur **STROE** (dorp)
fraaie woning, kamer-keuken 2 sl.k.
garage, kelder, tuin enz.
Inl. 0613256610

Te huur onze woning nabij
Barneveld. Liefst echtpaar zonder
kinderen. Van 26-7 t/m 9-8.
Tel. 0342-413653

12 Juli a.s. (fiets)dagje uit?
Kom naar de Open Imkerijdag &
Zomerfair bij Landwinkel Keizer in
Stellendam (G-O)! Rondleidingen,
div. kramen, theetuin en proeverijen.
keizeragf.nl

Boerderijcamping Weijdehorst

in Uddel. Bij boeking van een
kampeerplaats ontvangt u
10% korting in de maanden juli
en augustus. Kijk op
www.weijdehorst.nl voor meer info,
of bel 0577402520

TE KOOP: Jan v.d. Cappellestraat 38, **Krimpen a/d IJssel.**

Rustig gelegen 4 kamer-
tussenwoning. De woning beschikt
over een prachtige serre
en is geheel gemoderniseerd.
Vraagprijs € 179.000 k.k.

Inlichtingen: LiVastGO Makelaardij,
mobiel 06-12325920
internet www.livastgo.nl

MOEZELCRUISE met de Rhine Princess van Trier naar Koblenz.

D.V. ma. 13 t/m vr. 17 oktober o.l.v. Wim van der Hoek.
Ds. C. van Krimpen, organist Pieter Heykoop. Samenhang in Cochem,
bezoek aan diverse Moezelstadjes. www.burgtours.nl / tel. 0113-573681

Vakantiewoning - 11 personen -
Wijk en Aalburg
Zomervakantie: nog verschillende
weken beschikbaar.
Tel. 06-53497794

Ommen te huur vakantiewoning
6 pers. in bosrijke omgeving
www.boomblauwtje.nl

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn
Dag en nacht bereikbaar, in elke regio
(0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begrafenissen

kina
begrafenisverzorging
D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel
J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda
Dag en nacht bereikbaar
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Te huur appartement ca. 80 m²
in Harskamp voor 1 pers.
Tel. 0318-457743

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com
Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

**Orgelmakerij
Boogaard**

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904
Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.
Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels
Stolk orgels
NIEUWERKERK A/D IJSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52
www.stolkorgels.nl
Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

**Lekker
naar Texel...**
WEEKEND/
MIDWEEK
€119*
WEEK
€149*
*De Verrassing
Bungalowpark*
www.deverrassing.nl of bel 0222 31 89 06
*Vanafprijs, geldig buiten de schoolvakanties, tot de herfstvakantie 2014

Voor het leveren en leggen van **na-
tuurstenen- en keramische vloeren.**
Alleen eerste klas kwaliteit en steeds
de laagste prijs. Tegelzettersbedrijf
J. Slingerland, 0184-611917.

**WOONBOERDERIJ
DE POEDELICK**
WONEN, LOGEREN, WERKEN & ACTIVITEITEN
Woonboerderij De Poedelick
te Beekbergen heeft
woonruimte vrij voor een
jongvolwassene.
Voor meer informatie zie
www.depoedelick.nl
Of bel naar mevr. T
Jochems tel.nr. 055-
5064896.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR
Tel.: (0318) 526641
Bgg.: (06) 53638114
24 uur per dag bereikbaar
Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal
Wij verzorgen uitsluitend begrafenissen
www.wegenaar.nl

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.**

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

WELKOM OP DE CGO

Weleens gedacht aan een toerustingscursus?

Welke vakken? Bijbelkunde, Dogmatiek, Ethiek, Kerkelijke oriëntatie, Kerkgeschiedenis, Bijbelse oudheidkunde, Sekten en stromingen en Apologetiek

Inhoud vakken: Informatie op website

Waar? Op zaterdagochtend in Goes, Dordrecht, Amersfoort, Kampen en Rijssen.
Op donderdagavond in Gouda.

Info: www.cgo.nu
Directeur: jh.mauritz@cgo.nu
Voorlichter: voorlichting@cgo.nu

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

SCHOONHOVEN ZILVERSTAD

JA, IK WIL... EEN RIKKOERT RING GRATIS

SETPRIJS INCL.
DIAMANT € 1347,-

De voordeligste ring
GRATIS
U betaalt:

€ 719,-*

* Prijswijzigingen voorbehouden.

Huismerk: keuze uit meer dan 200 modellen.

UNIEKE TROUWRINGENGALERIE
met meer dan 1000 ringen!

Exclusief dealer van o.a.: Acredo, Aller, Colom, Desiree, Martinshof en Saint Maurice.

Alle overige merken 10% KORTING (m.u.v. Acredo)

SCHOONHOVEN
JUWELIERSHUIS

HAVEN 1-13
SCHOONHOVEN
TEL. (0182) 38 26 51
BURG. ROOSSTR. 22
LEKKERKERK
TEL. (0180) 66 14 90
INFO@RIKKOERT.NL
WWW.RIKKOERT.NL

*Dagbesteding
In eigen sfeer*

De Betuwehof Zorg

Dagbesteding ouderen - Achterberg

contact: Bert of Julia Hak
tel: 0317 -6 18 18 0
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegrafenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

0172 - 21 21 22

Van Manen timmerbedrijf

kerkbanken
bankstoffering
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door
medewerkers met een reformatorische
identiteit, dat is een **vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg**
en **huishoudelijke hulp**

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

A. van Ostadelaan 35 VEENENDAAL, t. 0318 - 50 50 63, info@andanteorgels.nl

ANDANTE -orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus**

In onze winkel is een ruim assortiment
bladmuziek aanwezig (ook klavar).

www.andanteorgels.nl